

هیولا های کثیف

سوسک ها (هیولا های کثیف):

مقدمه: این روزها کمتر ساختمانی است که در گوشه و کنار آن آلودگی به سوسکها وجود نداشته باشد. تاکنون بیش از هزار نوع سوسک شناسایی شده‌اند که فقط تعداد معدودی از آنها تمایل به ورود به اماکن مسکونی داشته و از نظر بهداشتی پراهمیت هستند. بهترین روش عاری ساختن محیط از زیانها و مشکلات به وجود آمده به وسیله حشرات، کنترل خود حشرات است که این کنترل بایستی با مطالعات کافی در مورد نحوه زندگی حشره، محیط زیست و ... انجام پذیرد تا باعث بروز مشکلات دیگر نشود.

سوسریها یا سوسکها:

سوسکها در تمام دنیا، خصوصاً مناطق گرمسیر انتشار داشته و گرما دوست می‌باشند و در طول روز پشت رادیاتورها، لوله‌های آب‌گرم، نقاط تاریک مثل مجاری فاضلاب، توده‌های زباله، زیر قفسه‌ها و کتوهای و دستشویی و حمام یافت میشوند. این حشره در شب فعال است و روی کف اطاقها و جاهای مختلف دنبال غذا می‌گردد. سوسکها همه چیز خوار و پر خوار هستند و به برگرداندن بخشی از غذای خود که کمی هضم شده و همچنین دفع مدفوع روی غذا و یا هر چیز دیگر عادت دارند. فرم بدن سوسک به گونه‌ای است که میتواند از شکافهای باریک عبور کند. سوسکهایی که وارد اماکن انسانی شده و از نظر بهداشتی اهمیت دارند شامل سوسکهای آلمانی، آمریکایی، استرالیایی، شرقی و ... میباشند. سوسکهای آلمانی بیشترین پراکندگی را در دنیا داشته و حدود ۲-۱ سانتی‌متر طول دارند. این سوسکها به رنگ زرد مایل به قهوه‌ای بوده و قدرت پرواز دارند و سریعتر از گونه‌های دیگر تکثیر یافته و زیاد می‌شوند. سوسکهای آمریکایی طول بیشتری داشته و دارای رنگ قهوه‌ای روشن بوده و می‌توانند پرواز کنند. سوسکها تخم‌های خود را داخل کیپسولهایی می‌گذارند که تقریباً شبیه لوبیا قرمز است. بعضی گونه‌ها مثل سوسک آلمانی کیپسول تخم را تا چند هفته همراه خود حمل می‌کنند تا تخم برای باز شدن آماده شود. بعضی دیگر تخمها را مستقیماً داخل شکافها می‌گذارند. در موقع باز شدن تخم، سوسک جوان کاملاً سفیدرنگ و بدون بال است و تعداد نوزادان داخل کیپسول در گونه‌های مختلف بین ۴۸-۱۴ عدد گزارش شده است که با چند بار پوست اندازی به یک سوسک بالغ تبدیل می‌شوند.

نقش سوسکها در انتقال بیماری‌ها:

سوسکها معمولاً تمایل به نزدیک شدن و گاز گرفتن انسان ندارند. ولی در مورد نوزادان و افراد ناتوان و ضعیف مواردی از گازگرفتنی سوسکها دیده می‌شود. که گاهی موجب زخمهای سطحی و عفونی می‌شوند. سوسکها ناقل عوامل بیماریزای مختلف مانند ویروسها، باکتریها، تخم انگلها و غیره می‌باشند. عوامل بیماریزایی را که تاکنون توانسته‌اند از بدن سوسکها جدا کنند شامل ویروسهای فلج اطفال، دو نوع قارچ بیماریزا، عامل بیماری تب زرد، وبا، دیفتری، کزاز، سل، ژیاودی و انواع اسهال خونی و .... می‌باشند. گاهی نیز مواد مترشحه از بدن سوسک مانند مدفوع، استفراغ و اصولاً خود سوسکها برای بعضی افراد ایجاد حساسیت می‌نمایند. لازم به یادآوری است که وجود سوسکها بخصوص وقتی به تعداد زیاد باشند برای بسیاری از اشخاص واکنشهای روانی ایجاد می‌کند. سوسکها بخصوص در محلهایی مثل بیمارستانها که عوامل بیماریزا به میزان فراوان و از انواع مختلف وجود دارند بسیار خطرناک می‌باشند.

مبارزه :

با توجه به زیانهای بهداشتی و اقتصادی ناشی از وجود سوسکها در اماکن لازم است که محیط زیست انسانی از وجود این حشرات پاک شده و پیشگیری‌های لازم جهت جلوگیری از پیدایش و ازدیاد آنها به عمل آید. بهسازی محیط بهترین روش مبارزه با سوسکها است که طی آن لازم است پناهگاههای سوسکها از بین برده شوند. برای این منظور باید در چهارچوب درهای فرسوده تعویض شوند و کلیه شکافهای دیوارها، کف، سقف، درزهای بین پله‌ها و .... با سیمان یا مصالح دیگر دقیقاً گرفته شوند. گاهی لازم است بندکشی بین کاشی‌های دیوار و کف و حاشیه و اطراف قرنیزها تشدید گردد. حفظ بهداشت، نظافت ساختمانها و جمع‌آوری، حمل و دفع بهداشتی زباله در داخل اماکن و معابر تأثیر مستقیم بر کاهش تعداد سوسکها دارد. از ریختن و پاش مواد غذایی و انبار کردن پس مانده‌های مواد غذایی و نان خشک در ساختمانها باید جلوگیری شود.

پوشاندن آب انبارها و مخازن آب، دفع صحیح فاضلاب، نصب صحیح و تراز نمودن سیفونها، خشکاندن محیطهای مرطوب، گذاشتن توری در مدخل هواکش فاضلابها و چاههای فاضلاب و گذاشتن سرپوش کفشویه‌ها از ورود و خروج سوسک و لانه‌گزینی این حشره جلوگیری می‌کند. علاوه بر به کارگیری موازین بهسازی، با استفاده از سموم حشره‌کش نیز می‌توان به مبارزه با سوسکها پرداخت که این روش با توجه به ایجاد آلودگی محیط زیست به عنوان آخرین روش برای مبارزه با سوسکها تلقی می‌گردد. اگرچه وجود سوسکها در اماکن موجب بروز مخاطرات بهداشتی فراوان می‌گردد اما خطرات ناشی از استفاده از ترکیبات سمی برای از بین بردن آنها بخصوص در صورتی که با رعایت کامل جوانب احتیاط نباشد به مراتب بیشتر از وجود سوسکهاست. نوع سم و نحوه سمپاشی باید توسط افراد ورزیده و متخصص این امر انتخاب گردد و سمپاشی باید توسط این افراد انجام شود. هنگام سمپاشی باید کلیه موازین احتیاطی رعایت گردد. لازم است قبل از سمپاشی محلهای مورد نظر تمیز و در صورت امکان شستشو گردند و مواد غذایی، ظروف غذاخوری، وسایل کودکان و وسایل خواب و پرندگان باید از محل خارج یا روی آنها کاملاً پوشانیده شود. برای مبارزه با سوسکها، یک

هیولا های کثیف

بار سمپاشی محلهایی که زود به زود شسته می شود و استفاده از سمومی که اثر ابقائی آنها کم است کافی نمی باشد و ممکن است کپسولهای تخم موجود در محل که پنهان می باشند به تدریج باز شوند، بنابراین لازم است سم بیش از ۲-۳ ماه روی سطوح باقی بماند و یا در صورت شستشوی محل، سمپاشی باید تکرار گردد.

علت عدم موفقیت در مبارزه:

از علل عدم موفقیت در مبارزه با سوسکها می توان ورود سوسکها را از ساختمانهای مجاور از طریق درزها و شکاف و منافذ زیر دربها و یا انتقال سوسک یا تخم سوسک توسط اشیاء و لوازم خریداری شده از خارج منزل دانست.